

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 168/2024-5

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniam Okresného súdu Martin sp. zn. 24PP/27/2023 zo 16. novembra 2023 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3Tos/8/2024 z 25. januára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím okresného súdu o jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a rozhodnutím krajského súdu o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu.

II.

2. Sťažovateľ od 16. októbra 2019 vykonáva tresty odňatia slobody. Trest, ktorý mu bol uložený rozsudkom z 9. decembra 2019 za zločin lúpeže a ďalšie trestné činy, vykonal 16. októbra 2023. Následne začal vykonávať trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom okresného súdu zo 7. októbra 2016 za pokračujúci prečin krádeže a ktorý má skončiť 16. októbra 2024. Sťažovateľ 11. augusta 2023 požiadal o podmienené prepustenie z výkonu trestu, čo odôvodnil tým, že skutok veľmi ľutuje, po prepustení chce žiť ako pred nástupom trestu – pracovať u svojho zamestnávateľa, ktorý mu finančne pomáhal aj počas výkonu trestu.

3. Okresný súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením zo 16. novembra 2023 návrh sťažovateľa zamietol. Vychádzal z toho, že sťažovateľ má v registri trestov 14 záznamov, vo výkone trestu odňatia slobody je tretíkrát a opakovane pácha majetkovú trestnú činnosť na Slovensku a v Českej republike. Sťažovateľ spáchal v skúšobnej dobe predchádzajúcich

odsúdení zločin lúpeže a prečin neoprávneného vyrobenia a požívania platobného prostriedku a prečin krádeže, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody na štyri roky, ktorý vykonal pred trestom, ktorý v súčasnosti vykonáva. Sťažovateľ bol zároveň odsúdený aj rozhodnutiami českých súdov. Z hodnotenia sťažovateľa ústavom vyplynulo, že jeho resocializačná prognóza je nepriaznivá s vysokým rizikom recidívy. Podľa okresného súdu sťažovateľa od páchania trestnej činnosti neodradili uložené tresty, pretože sa trestnej činnosti dopúšťa napriek opakovaným výkonom trestov a v skúšobnej dobe podmiennečných odsúdení. Nemožno preto očakávať, že v prípade podmiennečného prepustenia by nepokračoval v páchaní trestnej činnosti. U sťažovateľa preto nie sú splnené podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, keďže nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

4. Proti tomu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil potrebou očistiť svoje meno a účelovosťou jeho odsúdenia. Opätovne vyjadril snahu viesť riadny život, aby sa už nikdy do výkonu trestu odňatia slobody nedostal. Namietal negatívnu prognózu jeho správania na slobode. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajského súdu z 25. januára 2024 bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá. Krajský súd konštatoval, že uzneseniu okresného súdu nemožno vytknúť žiadnu chybu či nedostatok, a preto odkázal na jeho odôvodnenie. Krajský súd zdôraznil, že zmysel podmiennečného prepustenia nie je v tom, aby v prípade dobrého správania bol odsúdený bez ďalšieho podmiennečne prepustený z výkonu trestu bez ohľadu na účel trestu. Podstatou úvah súdu je dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie na slobode riadny život s minimalizáciou rizika recidívy. Krajský súd dospel k záveru, že okresný súd sa dôsledne riadil zákonnými ustanoveniami súvisiacimi s rozhodovaním o podmiennečnom prepustení a riadne vyhodnotil všetky formálne a materiálne podmienky pre rozhodnutie o návrhu sťažovateľa, ktorého argumenty neboli spôsobilé zvrátiť stav veci a zákonu zodpovedajúci výrok uznesenia okresného súdu.

III.

5. Sťažovateľ namieta, že súdy pri posudzovaní splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu neprihliadli na pozitívne zmeny v jeho správaní, ktoré boli potvrdené ústavom na výkon trestu. Rozhodnutia súdov boli založené takmer výlučne na skutočnostiach vyplývajúcich z jeho odpisu z registra trestov. Tým sa stáva možnosť jeho podmiennečného prepustenia iba iluzórnou, pretože aktuálne pozitívne zmeny v jeho správaní nemôžu prevážiť jeho minulosť, ktorú v súčasnosti už nemôže ovplyvniť a ani zmeniť.

IV.

6. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením. Využitie tohto prostriedku vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, a preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu namietaného uznesenia okresného súdu pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

7. V rozsahu proti uzneseniu krajského súdu je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Nie je úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie,

a ani odpovedať na otázku, či malo byť žiadosti sťažovateľa o podmienené prepustenie vyhovené. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na posúdenie otázky, či sa krajský súd s argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter, teda či nie je výsledkom zjavného právneho omylu. V súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti bolo zohľadnené aj uznesenie okresného súdu, ktoré s uznesením krajského súdu tvorí z hľadiska predmetu ochrany jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

8. Z ústavy nevyplýva právo na to, aby bolo vyhovené návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Posúdenie splnenia zákonných podmienok je na úvahe súdu (II. ÚS 222/2019), pričom z § 66 Trestného zákona vyplývajú viaceré materiálne a vzájomné súvisiace podmienky podmieneného prepustenia: (i) odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a (ii) možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na zaradenia odsúdeného do výkonu trestu.

9. Z uznesení všeobecných súdov je zrejmé, že rozhodujúcou okolnosťou, pre ktorú nepovažovali za splnené dôvody podmieneného prepustenia sťažovateľa, je to, že sťažovateľ sa opakovane a dlhodobo dopúšťa trestnej činnosti, ktorú spáchal aj v skúšobných dobách podmienených odsúdení. Ako vyplýva z uznesenia krajského súdu, sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti vinu za skutky, pre ktoré je vo výkone trestu, popiera a uvádza, že základom boli účelové krivé výpovede. Na základe toho súdy dospeli k záveru, že od sťažovateľa nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Táto úvaha všeobecných súdov zodpovedá podmienkam, pre ktoré nemožno sťažovateľa prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody tak, ako ich stanovuje § 66 Trestného zákona.

10. Opakovaná trestná činnosť sťažovateľa, ktorá mala za následok jeho postihnutie trestom odňatia slobody, a skutočnosť, že počas plynutia skúšobnej doby podmienené odložené trestu odňatia slobody sa dopustil ďalších trestných činov vrátane zločinu lúpeže, odôvodňujú záver, že rozhodnutie všeobecných súdov o zamietnutí jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je zjavným právnym omylom pri výklade § 66 Trestného zákona. Súdy pri rozhodovaní neprihliadali len na trestnú minulosť sťažovateľa, ale rozhodli aj na základe nepriaznivej resocializačnej prognózy sťažovateľa stanovenej ústavom na výkon trestu a prihliadli aj na spochybňujúci či nekritický postoj sťažovateľa k jeho odsúdeniam. Z namietaného rozhodnutia krajského súdu v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu je zrejmé, že všeobecné súdy prihliadali na všetky zistené okolnosti, ako aj na tvrdenia sťažovateľa. Záver všeobecných súdov, že nemožno očakávať, že sťažovateľ v prípade podmieneného prepustenia povedie riadny život, nemožno považovať za zjavne mylný, a preto rozporný so základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2024

Robert Šorl
predseda senátu